

Broj: 05-04-3621-62/23
Sarajevo, 06.06.2023.g.

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
- OVDJE -
n/r Elvedin Okerić, predsjedavajući

PREDMET: Odgovor na zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić

Zastupnica Skupštine Kantona Sarajevo Sanela Klarić je, na četvrtoj Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održane 08.02.2023. godine, u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori", a u skladu sa članom 213. stav 1. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo "Službene novine Kantona Sarajevo" - Drugi novi prečišćeni tekst - br.: 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22-Ispravka), uputila zastupničku inicijativu "da se razmotri uvođenje programa sufinansiranja termo pumpi i kalorimetara za grijanje".

ODGOVOR:

Raduje nas inicijativa koju ste podnijeli, na Četvrtoj Radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo. Okoliš kao jedna od ključnih instanci za očuvanja zdravlja i blagodatni ljudi, osnovni je zadatak ovog koje posljednjih deset godina provodi programe i projekte u službi zaštite zraka i energetske efikasnosti. U posljednje vrijeme suočeni smo s dodatnim izazovom koji je direktnoj korelaciji s okolišem i uslovima u okolišu, a uzrokovani su nestabilnim tržištem fosilnih goriva.

Zagrijavanje i hlađenje stambenih jedinica je problematika kojom se društvo i ovo ministarstvo suočava duži niz godina, a koje je ujedno i jedan od vodećih razloga loše kvalitete zraka u Kantonu Sarajevu. Ovaj problem je kompleksan sa više društvenih aspekata i zahtjeva sistematičan pristup rješavanja uz uključivanje svih donosilaca odluka.

Danas, situacija u Kantonu Sarajevu pokazuje da je 155.000 domaćinstava je priključeno na centralizovani sistem grijanja, dok ostatak predstavljaju porodične kuće sa individualnim ložištima. Porodične kuće vlasnici često sami grade, a sama gradnja je dosta različitog kvaliteta. Što se tiče toplotne efikasnosti, prednost ovih kuća je što su izgrađene jedna blizu druge, a vrlo često su direktno povezane sa susjednom zgradom. Većina ovih kuća ima dobar potencijal za primjenu mjera energetske efikasnosti. Zastarjela tehnologija, nedostatak izolacije fasade i neefikasna prozorska stakla dodatni su česti nedostaci izgradnje porodičnih kuća.

Dodatno opterećenje predstavlja i činjenica da objekti (stambene zgrade i porodične kuće) koji su izgrađeni prije donošenja Uredbe o provođenju energetske audita i izdavanju energetske certifikata ("Službene novine FBiH", br. 87/18) nemaju obavezu posjedovanja i izrade energetske certifikata. Energetski certifikat je dokument koji predočuje energetska svojstva objekta. Energetski certifikat za postojeće zgrade obvezno sadrži i prijedlog ekonomski opravdanih mjera za poboljšanje energetske svojstava zgrade koje se temelje na prethodno provedenom energetskom pregledu građevine dok energetski certifikat za nove zgrade sadrži preporuke za korištenje zgrade vezano na ispunjenje bitnog zahtjeva uštede energije i toplotne zaštite i ispunjenje energetske svojstava zgrade.

- **Ministarstvo** u cilju sveobuhvatnog rješavanja problema zagađenja okoliša, rastućim potrebama društva kao i nestabilnim tržištem energenata je proteklom period donijelo više sektorskih strategija i dokumenata, a koje smo nastojali kompilirati u Zelenom Akcionom Planu Kantona Sarajevo (GCAP), kao i kroz Odluku o izmjenama i dopunama odluke o donošenju Kantonalnog plana zaštite okoliša Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ br. 20/21 i 21/21).

Kolika je važnost intersektorskog pristupa i uključivanja svih donosilaca odluka potvrđuje i činjenica da aktivnosti koje se realizuju bez uključivanja svih sudionika, često su samo **minorna** mjera u rješavanju sveobuhvatnog problema. Projekti subvencioniranja dodatnog izvora toplotne energije se dešavaju kroz aktivnosti ovog ministarstva cijelo proteklo desetljeće, koje provodimo uz pomoć međunarodnih partnera, kroz ograničavanje korištenja uglja i drugih štetnih energenata u cilju očuvanja zraka i zdravlja građana Kantona Sarajevo. Jedan od takvih projekta je pilot projekt subvencioniranja zamjene peći/kotlova na ugalj i ostala čvrsta goriva sa certificiranim pećima/kotlovima i toplotnim pumpama u domaćinstvima u Kantonu Sarajevo koji je započeo 2021. godine i nastavio se i u 2022. godini. Ovaj pilot projekt je proveden u sklopu projekta Zeleni ekonomski razvoj. Finansirala ga je Vlada Švedske, a implementirao UNDP u saradnji sa ostalim partnerima. Uslijed nedovoljne uključenosti svih donosilaca odluka, nažalost, većina domaćinstava koja se prijavila i kojima je odobrena subvencija ugradili su iste bez dodatne analize potrošnje, energetske certifikata o ukupnoj energetske potrošnji, kao i bez primijenjenih mjera energetske efikasnosti.

Naravno, ovakav pristup individualna domaćinstva može da dovede u nezavidan položaj ovisnosti o jednom energentu, čija cijena je nestabilna na današnjem tržištu, što opet korisnike navodi da kao glavni energent koriste ugalj ili drvo, koji imaju nepovoljan uticaj na okoliš.

Upravo iz gore navedenih razloga ovo ministarstvo razmatra novi pristup prilikom subvencioniranja izvora toplotne energije za individualna domaćinstva u kojem će se na pravičan način vršiti raspodjela subvencija, a koji će sveobuhvatno objediniti sve ključne elemente na način koji je najkorisniji stanovništvu Kantona Sarajevo i koji će imati minimalan uticaj na okoliš.

Objekti priključeni na sistem centralnog grijanja su još jedno pitanje kojem je potrebno posvetiti dodatnu pažnju. KJKP "Toplane-Sarajevo" je najveći pružalac usluga grijanja stanovništvu Kantona Sarajevo. Nestabilnost tržišta cijena energenata uzrokovala je porast cijena ovih usluga čak i do 80%. Dodatno otežanje stanovništvu predstavlja i pojava inflacije koja je pogodila stanovnike Kantona Sarajevo uzrokujući da se veliki broj korisnika odjavljuje sa ove usluge. U cilju razmatranja ove problematike Ministarstvo je razmatra uvođenje dodatnih izvora toplotne energije, odnosno toplotnih pumpi, koje bi bile alternativa energentima koji se sada koriste.

Ističemo da ovo Ministarstvo u 2023.godini provodi projekat "Sufinansiranje troškova ugradnje individualnih mjerila toplotne energije u objektima na sistemu daljinskog grijanja KJKP "Toplane-Sarajevo". S tim u vezi Ministarstvo je sa KJKP "Toplane" 10.05.2023.godine potpisalo Sporazum o sufinansiranju. Ministarstvo je za ovu namjenu izdvojilo 300.000 KM. Za građane u Kantonu Sarajevo je 12.05.2023.godine raspisan Javni poziv u kojem su propisani uslovi za učešće. Prijava na isti je otvorena 30 dana od dana objavljivanja . Rok za ugradnju mjerila je početak sezone grijanja.

**PO OVLAŠTENJU MINISTRA
SEKRETAR MINISTARSTVA**

Kenan Vehabovic

Dostaviti:

- Predsjedavajućem Skupštine
- Stručna služba Vlade Kantona Sarajevo
- Služba za skupštinske poslove +CD
- Evidencija
- Arhiva

